

Літнє оздоровлення дітей: нормативно-правові документи

Відповідно до Закону України [«Про дошкільну освіту» від 11.07.2001 № 2628-III](#):

- **наповнюваність груп** у дошкільних навчальних закладах в оздоровчий період становить до 15 осіб (частина друга ст. 14);
- одним із **принципів дошкільної освіти** є єдність розвитку, виховання, навчання і оздоровлення дітей (ст. 6);
- Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, районні державні адміністрації, органи місцевого самоврядування в системі дошкільної освіти в межах їх компетенції забезпечують **організоване оздоровлення дітей дошкільного віку** (частина друга ст. 19);
- педагогічна рада дошкільного навчального закладу затверджує **заходи щодо зміцнення здоров'я** дітей (частина друга ст. 20).

Відповідно до [Положення про дошкільний навчальний заклад](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.03.2003 № 305:

- **переведення дітей** з однієї вікової групи до іншої, формування новостворених груп здійснюється наприкінці оздоровчого періоду (серпень) (п. 10);
- **за дитиною зберігається місце** в дошкільному навчальному закладі державної та комунальної форм власності у разі її хвороби, карантину, санаторного лікування, реабілітації, на час відпустки батьків або осіб, які їх замінюють, а також у літній оздоровчий період (75 днів) (п. 11);
- діяльність дошкільного навчального закладу **регламентується планом роботи**, який складається на навчальний рік і оздоровчий період, схвалюється педагогічною радою, затверджується керівником закладу та погоджується з відповідним органом управління освітою (п. 24);
- **план на оздоровчий період** додатково погоджується з територіальною санітарно-епідеміологічною службою (п. 24);
- навчальний рік у дошкільному навчальному закладі починається 1 вересня і закінчується 31 травня наступного року, а **оздоровчий період** — 1 червня по 31 серпня (п. 25);
- основними завданнями піклувальної ради є організація дозвілля та оздоровлення дітей і працівників дошкільного навчального закладу (п. 48).

Відповідно до примітки 2 до Норм харчування у дошкільних навчальних закладах (крім санаторних) для дітей старше одного року, затверджених постановою Кабінету Міністрів України [«Про затвердження норм харчування у навчальних та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку»](#) від 22.11.2004 № 1591, у літній оздоровчий період (90 днів) **витрати на харчування** збільшуються на 10% для придбання свіжих овочів і фруктів.

Відповідно до [Інструкції з організації харчування дітей у дошкільних навчальних закладах](#), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 17.04.2006 № 298/227:

- під час оздоровчого періоду необхідно організувати **додатковий прийом їжі** — другий сніданок з 10:00 до 11:00 у вигляді фруктів, соків, які видаються під час прогулянки (п. 1.4);
- **лікар контролює** додержання санітарно-протиепідемічного режиму на харчоблоці, виконання меню, якість та безпеку страв, проводить санітарно-освітню роботу серед персоналу і батьків з питань раціонального харчування, особливо в оздоровчий період (п. 1.34);
- медична сестра проводить **антропометричні вимірювання** (дітей ясельних груп — раз на місяць, садових — раз на квартал; в період оздоровлення — щомісяця) (п. 1.35);
- з метою профілактики псевдотуберкульозу з 1 березня у дошкільних навчальних закладах **забороняється приготування салатів** із свіжих овочів врожаю минулого року. Такі овочі підлягають обов'язковій термічній обробці. Для профілактики спалахів гострих кишкових інфекцій та харчових отруєнь з 15 квітня до 15 жовтня забороняється готувати вінегрет (п. 4.25).

Відповідно до інструктивно-методичних рекомендацій «Організація фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах», доданих до листа Міністерства освіти і науки України від 02.11.2016 № 1/9-456:

- **до фізкультурно-оздоровчої роботи** можна віднести такі форми: ранкова гімнастика, гімнастика після денного сну, фізкультурні хвилинки, паузи, загартовувальні процедури;
- головна **вимога до гімнастики у літній період** — проведення її на свіжому повітрі;
- усього протягом дня проводиться п'ять-шість рухливих ігор, а влітку — шість-сім.

Відповідно до [інструктивно-методичних рекомендацій «Організація роботи в дошкільних навчальних закладах у літній період»](#), доданих до листа Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 16.03.2012 № 1/9-198:

- з метою організації успішного літнього відпочинку та оздоровлення дітей в умовах дошкільного навчального закладу проводиться відповідна **підготовча робота**, яка передбачає:
 - заслуховування питання про особливості організації та змісту освітньої, **оздоровчої роботи у літній період** на засіданні педагогічної ради дошкільного закладу в кінці навчального року;
 - інформування батьків про **особливості перебігу літньої оздоровчої кампанії** у дошкільному закладі та підготовку до неї (анкетування, батьківські збори, виготовлення інформаційних стендів, бюлетенів тощо);
 - поповнення оснащення методичного кабінету, груп інформаційно-інструктивно-методичними матеріалами на допомогу вихователям і батькам з питань **організації та змісту літнього оздоровлення**, освітньої роботи з дітьми, зокрема щодо розпорядку дитячої життєдіяльності, харчування, перебування на сонці та у воді, праці на ділянці, проведення епізодичних і систематичних спостережень, цільових прогулянок та екскурсій, походів за

межі дошкільного закладу, елементарних дослідів, ігор і вправ спортивного характеру, ігор з піском, вітром, водою та іншими природними матеріалами, створення умов для самостійної образотворчої, театралізованої, ігрової, рухової діяльності дітей тощо;

- розроблення **схем загартування**;

- відповідно до перспективних і календарних планів освітньої роботи, санітарно-гігієнічних норм, інструкцій з охорони життя та здоров'я дітей, інших нормативних актів, забезпечується:

- максимально можливе перебування дітей на свіжому повітрі (тераси, веранди, ігрові й фізкультурні майданчики, парк, гай, берег водойми тощо);

- відповідна віку тривалість денного сну;

- збалансоване, збагачене вітамінами харчування;

- оптимальна рухова активність;

- дотримання протягом дня повітряного та водного режиму, вимог до одягу і взуття при перебуванні дітей у приміщеннях і на майданчиках.

- **загартувальні процедури** здійснюються на майданчиках з використанням стаціонарного і виносного обладнання (тіньових навісів, надувних басейнів, індивідуальних килимків тощо) при забезпеченні дітей необхідним одягом, взуттям, головними уборами та дотриманні норм температурного режиму, тривалості процедур, їх оптимального місця у розпорядку дня. При цьому беруться до уваги години найбільш високої сонячної активності та добових піків температури повітря у даному регіоні з метою уникнення загрози перегрівання, сонячних опіків, небезпечних навантажень на дитячий організм.

Відповідно до [інструктивно-методичних рекомендацій «Про організацію фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах у літній період»](#), доданих до листа Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 28.05.2012 № 1/9-413, літо завдяки своїм сприятливим погодним умовам і широкому спектру застосування природних факторів розкриває великі можливості для проведення фізкультурно-оздоровчої роботи, яка передбачає правильну організацію та активізацію рухової діяльності дітей, **надання їй оздоровчої спрямованості**, дієвий медико-педагогічний контроль і своєчасне використання лікувально-профілактичних засобів. Успішному розв'язанню цих завдань в умовах освітнього процесу дошкільного навчального закладу сприятиме:

- гуманізація педагогічної діяльності, неформальний підхід до організації розпорядку дня, звільнення педагогів від зайвих вказівок, інструкцій, надмірних регламентацій, надання їм свободи вибору форм, методів і засобів фізкультурно-оздоровчої роботи, що сприятиме налагодженню **позитивного емоційного контакту** між педагогом і дітьми;

- створення **належної матеріальної бази** для фізичного виховання (фізкультурна зала, тренажерна зала, басейн, спортивний майданчик, фізкультурні осередки у групових кімнатах тощо), використання нестандартного та образного фізкультурного обладнання; доцільне його розміщення та забезпечення вільного доступу дітей до нього;

- організація та проведення **різних форм фізкультурно-оздоровчої роботи** з урахуванням стану здоров'я, самопочуття, індивідуальних особливостей, рівня фізичного розвитку та підготовленості кожної дитини, загальних умов дошкільного закладу та його окремих груп, особливостей виховання в сім'ї;
- розроблення та впровадження у педагогічний процес новітніх **методик профілактики та лікування** дитячих захворювань, здоров'язбережувальних та здоров'яформувальних технологій, соціально-оздоровчих проектів;
- активне **використання традиційних і нетрадиційних форм**, методів, засобів фізичного виховання, які сприяли б оптимізації рухового режиму в дошкільному навчальному закладі в літній період;
- впровадження кращого досвіду з питань фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку в практику роботи дошкільних навчальних закладів та родинне виховання;
- **взаємодія** педагогів, медичних працівників і батьків щодо збереження та зміцнення фізичного, психічного і духовного здоров'я дітей дошкільного віку;
- здійснення за призначенням й під контролем лікаря та згодою батьків спеціальних **лікувально-профілактичних процедур** (фітотерапія, аерофітотерапія; аромотерапія; спелеотерапія; лікувальна фізкультура; масаж; фізіотерапевтичні процедури та ін.);
- **формування валеологічного світогляду** та мотивації здорового способу життя з раннього віку, ознайомлення із правилами безпеки життєдіяльності, популяризація цих ідей серед дітей та батьківської громадськості;
- **співпраця** працівників відділів дошкільної освіти управлінь освіти та спорткомітетів щодо вивчення стану роботи дошкільних навчальних закладів з питань **організації фізкультурно-оздоровчої роботи в літній період**, обговорення недоліків, визначення шляхів їх виправлення, розроблення відповідних спільних документів, допомога дошкільним навчальним закладам у проведенні фізкультурних свят, змагань, естафет.